

Bostadsföreningar var en föregångare till dagens bostadsrättsföreningar och i början var det främst folk ur den lite mer bemedlade arbetarklassen som byggde hus i egen regi för att på så sätt få tak över huvudet till en rimlig kostnad. Under 1880-talet uppfördes en hel del byggnader på detta sätt och Centrala Bostadsföreningens bostadshus vid Kapellgränd på den gamla Pelarbacken var ett av de första. Platsen var väl vald med strålande utsikt över dåvarande Södra Bantorget som sedan 1940 går under namnet Medborgarplatsen. Här uppe på berget låg under medeltiden en galgbacke, men här har också funnits ett kapell och 3 stora stenar, pelare, med scener ur kristi lidande.

Pelarbacken 8, eller Söderslottet som fastigheten brukar kallas, uppfördes under åren 1882-1883 av Centrala Bostadsföreningen. De två byggnadskropparna i 4 våningar innehöll lägenheter om 1-3 rum och kök. Byggnaden ritades av Carl Wallin och J. O. Kindstedt och de skapade en pampig fasad i tidens favoritstil, nyrenässans. På ritningarna från 1882 ses en bottenvåning klädd med bandrustik vilket var vanligt vid denna tid. Övriga våningsplan var slätputsade och ovan fönstren på våningsplan 1-2 trappor satt strama överliggare i form av kornischer. De flesta hus från denna tid hade fasader som var utformade på detta sätt, men ju mer påkostade husen var, desto rikare dekor fick de.

I början av 1880-talet var standarden betydligt lägre än vad vi vant oss med idag. Rinnande kallt vatten och avlopp fanns troligtvis i huset, men elektricitet och WC saknades och husen värmdes upp med kakelugnar. I köken fanns sannolikt vedspis, kallskafferier, diskbänk klädd med zinkplåt och eventuellt ytterligare något skåp och väggfasta hyllor. På gården, som var belagt med storgatsten, fanns torrklosetter som de boende kunde nyttja. Där fanns också en likbod vilket kan framstå som lite makabert idag.

I mitten av 1930-talet var föreningens fastighet omodern och framför allt var det WC som saknades. 1935 drogs den efterlängtda faciliteten in i samtliga lägenheter men centralvärme och badrum fick de boende klara sig utan. Troligtvis var det i samband med denna ombyggnad som nya, kopplade fönster sattes in istället för de gamla med enkelglas och lösa innanfönster. 1958 var det dags för fasadrenovering och det gamla huset fick ett ny fasad i tidens smak. Dekoren förenklades och fönstrens överliggare togs bort, precis som bottenvåningens bandrustik.

1880-talets bostäder har många kvaliteter, inte minst den generösa takhöjden. Det gäller i hög grad också lägenheterna i "Söderslottet" som idag är moderniserade, men likväl bevarar de många ursprungliga detaljer. Kakelugnar, stuckaturer och vackra profilerade snickerier bidrar till rummets charm och står inte att finna i dagens produktion.

Vilka var det då som bodde i fastigheten en gång i tiden? En titt i 1904 års adresskalender ger följande urval

Apelqvist O, Tullvaktmästare
Apelqvist O E, Fil. kand.
Fresk P O, Agent
Grade A, Läkare
Hallblom L, Enkefru

Hejsman C F, Arrendator f.d.
Johansson J A, Förman
Larsson F, Handlare
Lennstrand C A, Cigarrfabrikör
Nordin C, Skomakare
Olsson A, Trävaruhandlare
Pettersson J O, Bokhållare